

УДК 619: 618. 14-002: 615. 849

Николайчук І.В., Ярмійчук Є.В., студенти 2 курсу магістратури спеціальності
"Ветеринарна медицина"

Науковий керівник – Керничний С.П., кандидат вет. наук, доцент,
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЛІКУВАННЯ КОРІВ, ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ КАТАРАЛЬНИЙ МАСТИТ

Упродовж останніх десятиліть в Україні спостерігається помітний прогрес у підвищенні молочної продуктивності корів. Однак цей процес у багатьох випадках не супроводжується підвищенням якості отриманої продукції та термінів використання тварин. До стримуючих факторів, у першу чергу, належать хвороби молочної залози, провідна роль серед яких належить маститу. Відомо, що мастит у корів завдає більше збитків, ніж усі незаразні захворювання цих тварин, разом узяті.

Метою роботи було встановити поширення маститу, сезонність його прояву і визначити ефективність різних методів лікування корів, хворих на гострий катаральний мастит.

Матеріалом для досліджень були корови масою 500-600 кг із середнім надоем молока за лактацію 5500-6000 кг. Дослідження проводили у два етапи.

Перший включав проведення діагностики та диференціальної діагностики маститу корів лактаційного періоду, вивчення поширення, причин виникнення та моніторинг маститу впродовж року (чотири пори року), аналіз видового спектру мікроорганізмів секрету вим'я хворих корів.

Другий етап включав відбір у дослідні групи корів хворих на гострий катаральний мастит (катар альвеол). Тварин відбирали за принципом аналогів, враховуючи вік, породу, продуктивність, масу тварини та її фізіологічний стан, рівень продуктивності, керуючись наявними методичними вимогами.

Результат лікування визначали клінічно: за тривалістю лікування, змінами добового надою та органолептичними якостями молока.

Лікування корів дослідних груп проводили згідно із запропонованими нами комплексними схемами обробки, які включали ін'єкційні форми антибіотиків, гормональних та стимулюючих препаратів вітчизняного виробництва (табл.).

В обох дослідних групах рекомендували проводити часте здоювання ураженої долі, масаж зверху вниз по ходу молочних ходів, з послідуочим втиранням в шкіру мазі "Бом-Бенге". Також була застосована коротка новокаїнова блокада нервів вим'я за Д.Д. Логвіновим.

За 5-7 хвилин до чергового доїння коровам підшкірно ін'єктували 25-30 ОД окситоцину.

Хворим тваринам, обов'язково, призначали наступну дієтотерапію: виключали з раціону соковиті та кислі корми (зелену масу, коренеплоди, силос, жом, тощо), концентрати, рекомендували обмежити водопій в 1,5-2 рази.

Загальновідомо, що добрі результати при лікуванні корів, хворих на мастит можна отримати лише при комплексній терапії, розрахованій на нормалізацію порушених складних нейросудинних взаємовідносин та трофіки тканин вим'я.

Керуючись цим принципом, для лікування корів уражених катаральною формою маститу, ми застосовували фізичну, етіотропну, патогенетичну та дієтотерапію.

Таблиця. Схема лікування корів, хворих на гострий катаральний мастит

Групи тварин	Препарати (доза)	Шляхи їх введення	Інтервал між введеннями, год	Термін застосування
A1 (n=10)	мастисан-А-форте (10 мл)	в/цистернально	12	до одужання
	0,5% новокаїн – 150 мл	надвим'яна блокада за Д.Д. Логвиновим	-	одноразово
A2 (n=10)	0,5% новокаїн – 150 мл, 10% енрофлоксацин – 4 мл, дексаметазон – 5 мл	надвим'яна блокада за Д.Д. Логвиновим	48	дворазово
	10% енрофлоксацин 2,5 мл/100 кг	в/м'язево	24	3 доби

За результатами проведених мікробіологічних тестувань на чутливість, із засобів етіотропної терапії (група А2), було застосовано антибіотик фторхінолонового ряду – енрофлоксацин. Для нормалізації нейросудинних реакцій використали новокаїнову блокаду вим'я. З метою покращення терапевтичного ефекту антибіотика та новокаїну, у лікувальну схему включили глюкокортикостероїд – дексаметазон, який впливаючи на всі стадії запалення проявляє протизапальну та антиалергічну дію.

Клінічними дослідженнями встановлено, що лікування корів з гострою катаральною формою маститу із застосуванням Мастисан-А-форте виявилась менш ефективною: після проведеного курсу лікування у 50% корів повністю зникли клінічні ознаки катарального запалення (група А1).

Результати досліджень свідчать, що своєчасне та комплексне застосування при лікуванні корів, хворих на гострий катаральний мастит: надвим'яної блокади (схема А2), ін'єкційної форми антибіотика енрофлоксацину та дексаметазону виявилось на 30% ефективнішим у порівнянні із групою А1, клінічні ознаки захворювання при цьому зникали на 4 доби раніше.

Отримані позитивні результати лікування корів, хворих на мастит дозволяють зробити висновок, про вдало підбрану комбінацію терапевтичних засобів. Але, як показує досвід, проблема оздоровлення молочних стад від маститу не вирішується лише лікувальними заходами, вони повинні підкріплюватися комплексом організаційно-господарських, зоотехнічних, ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на підвищення неспецифічної резистентності організму, своєчасне усунення причин та факторів, що сприяють виникненню нових випадків хвороби.